

Γ.Π.Α.
 Αίτηση ένταξης 3ου όρους
 12:30

Αναμόρφωση ΚΑΠ

Αναδιάρθρωση Καπνού – Ενεργειακά φυτά

Με την αναμόρφωση της ΚΑΠ αναμένονται ανακατατάξεις στην ισορροπία μεταξύ των κλάδων φυτικής παραγωγής. Δύο τομείς της φυτικής παραγωγής εκτιμάται ότι θα πληγούν ιδιαίτερα από την αναδιάρθρωση της ΚΑΠ. Οι τομείς αυτοί είναι ο τομέας του καπνού όπου είναι ήδη ορατές οι επιπτώσεις σε όρους καλλιεργούμενων εκτάσεων και αριθμού παραγωγών (σημαντική μείωση των δύο μεγεθών) και του βάμβακος που οι επιπτώσεις την παρούσα χρονική περίοδο είναι ορατές μόνο σε όρους όγκου παραγωγής και όχι μείωσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων.

Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών έχουν μεταφερθεί στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτατζής», από τον Πρώτο Πυλώνα, συνολικά 694,2 εκατ. Ευρώ για τις περιοχές που υπήρχε σημαντική παραγωγή αυτών των προϊόντων.

Αναλυτικά κατ' έτος οι πόροι φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΑΠΝΟΣ					189.440.500	189.440.500	189.440.500	568.321.500
ΒΑΜΒΑΚΙ	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	18.000.000	126.000.000
								694.321.500

Στον τομέα του καπνού, σημαντικές εκτάσεις κινδυνεύουν να μείνουν ακαλλιεργήτες και καθίσταται απαραίτητη η άμεση εισαγωγή νέων καλλιεργειών με δυνατότητες διεξόδου στην αγορά, ώστε να μην οδηγηθούν γεωργικές γαίες στην εγκατάλειψη. Παρατηρήθηκε σημαντική μείωση τόσο στον αριθμό

καπνοπαραγωγών στο σύνολο της χώρας, της τάξης του 36,82%, όσο και στην καλλιεργούμενη έκταση στις καπνοπαραγωγικές περιοχές, της τάξης του 37,08%. Έτσι η καλλιεργηθείσα έκταση από 48.215 εκτάρια που ήταν το 2005 μειώθηκε σε 17.876 εκτάρια το 2006 (πρώτη χρονιά εφαρμογής της ΚΑΠ).

Ανάμεσα στις κυριότερες ποικιλίες καπνού που καλλιεργούνται στη χώρα μας, η μεγαλύτερη μείωση παρατηρήθηκε στην ποικιλία Βιρτζίνια, της οποίας η καλλιέργεια σχεδόν εγκαταλείφθηκε (μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά 98,16%). Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις των ποικιλιών Μπασμάς και Κατερίνης μειώθηκαν κατά 44,67% και 41,15% αντίστοιχα.

Η ποικιλία Βιρτζίνια εμφανίζει μείωση μεγαλύτερη από 90% ενώ οι ποικιλίες Berley, Κλασικά Ελασσόνας, Αγρινίου, Τσεμπέλια - Μαύρα, Σοχούμια ξεπερνούν το 95%, αγγίζοντας σχεδόν το 100%. Μόνο οι ποικιλίες Μπασμάς και Κατερίνης εμφανίζουν μείωση κατά 50% περίπου, καθώς η εμπορική τους αξία και μόνον μπορεί ενδεχομένως να στηρίξει την καλλιέργεια.

ΝΟΜΟΣ	ΠΟΙΚΙΛΙΑ	ΑΡΙΘΜ. ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			ΕΚΤΑΣΗ (Ha)		
		2005	2006	% Μεταβολή	2005	2006	% Μεταβολή
ΕΒΡΟΥ	ΜΠΑΣΜΑΣ	404	218	-46%	432	262	-39%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	4	0	-100%	19	0	-100%
ΡΟΔΟΠΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	7.477	6.358	-15%	6.456	5.885	-9%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	38	0	-100%	113	0	-100%
ΞΑΝΘΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	4.442	3.541	-20%	2.878	2.430	-16%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	40	5	-88%	108	21	-81%
ΔΡΑΜΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	384	239	-38%	444	234	-47%
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1	0	-100%	5	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	4	1	-75%	38	1	-98%
ΚΑΒΑΛΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	544	184	-66%	496	223	-55%
	ΜΠΑΣΜΑΣ	3.394	2.148	-37%	4.242	2.085	-51%
ΣΕΡΡΩΝ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	101	88	-13%	130	78	-40%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	554	7	-99%	507	5	-99%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	0	5		0	4	
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1	1	0%	5	1	-85%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	768	314	-59%	958	430	-55%
ΗΜΑΘΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	1		0	1	
	ΜΠΕΡΛΕΥ	236	0	-100%	358	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	62	2	-97%	93	2	-98%
	ΜΠΑΣΜΑΣ	1.229	131	-89%	1.467	163	-89%
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	12		0	16	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	3		0	5	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	263	0	-100%	537	0	-100%
	ΜΠΑΣΜΑΣ	529	64	-88%	605	59	-90%
ΚΙΛΚΙΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	11	37	236%	11	50	336%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	249	4	-98%	191	8	-96%
	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	1	2	100%	1	1	27%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	491	8	-98%	968	7	-99%
	ΜΠΑΣΜΑΣ	660	1	-100%	485	1	-100%
ΠΕΛΛΑΣ	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	635	0	-100%	388	0	-100%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	8		0	8	
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1.178	0	-100%	1.730	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	190	0	-100%	221	0	-100%
ΠΙΕΡΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	6.210	3.442	-45%	7.674	4.594	-40%
	ΜΠΕΡΛΕΥ	1	0	-100%	1	0	-100%
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	128	7	-95%	106	6	-94%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	1		0	1	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	9	0	-100%	13	0	-100%
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΜΠΑΣΜΑΣ	699	105	-85%	949	128	-86%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	33		0	45	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	1		0	1	
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	127	61	-52%	145	89	-38%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	1		0	0	
ΚΟΖΑΝΗΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	1.253	268	-79%	1.533	328	-79%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	6		0	7	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	5		0	4	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	0	24		0	27	
	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	0	1		0	4	
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	184	16	-91%	131	19	-86%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	0	1		0	1	
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	7		0	7	

ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	23	2	-91%	9	1	-91%
	ΕΛΑΣΣΩΝΑ	65	0	-100%	48	0	-100%
	ΜΠΕΡΛΕΥ	7	0	-100%	9	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	897	5	-99%	1.290	9	-99%
ΛΑΡΙΣΣΑ	ΜΠΑΣΜΑΣ	824	12	-99%	871	13	-98%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	739	380	-49%	653	402	-39%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	0	34		0	30	
	ΚΛΑΣΣΙΚΗ	116	0	-100%	74	0	-100%
	ΕΛΑΣΣΩΝΑ	97	1	-99%	83	1	-99%
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	278	0	-100%	348	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	2	0	-100%	3	0	-100%
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΜΠΑΣΜΑΣ	30	3	-90%	26	3	-89%
	ΕΛΑΣΣΩΝΑ	6	1	-83%	8	3	-67%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0	4		0	4	
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	638	20	-97%	791	33	-96%
ΑΡΤΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	82	0	-100%	38	0	-100%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	28	0	-100%	11	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	11	0	-100%	16	0	-100%
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	32	0	-100%	16	0	-100%
ΠΡΕΒΕΖΑ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	15	0	-100%	5	0	-100%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	3	0	-100%	2	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	1	0	-100%	1	0	-100%
ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	ΜΠΑΣΜΑΣ	660	0	-100%	292	0	-100%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	49	1	-98%	21	0	-99%
	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Σ79)	1.693	18	-99%	680	10	-99%
	ΜΥΡ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ	1.028	15	-99%	680	9	-99%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	407	0	-100%	178	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	5.643	1	-100%	4.054	1	-100%
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΜΑΥΡΑ	2	0	-100%	1	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	106	2	-98%	149	3	-98%
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	146	0	-100%	43	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	6	0	-100%	1	0	-100%
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	58	0	-100%	30	0	-100%
	ΤΣΕΜΠΕΛΙΑ	2	0	-100%	3	0	-100%
	ΜΑΥΡΑ	14	0	-100%	15	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	2.197	55	-97%	3.086	91	-97%
ΦΩΚΙΔΑΣ	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	73	6	-92%	106	23	-79%
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΜΑΥΡΑ	108	0	-100%	63	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	33	0	-100%	37	0	-100%
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΜΑΥΡΑ	23	0	-100%	8	0	-100%
	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	2	0	-100%	1	0	-100%
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ	23	0	-100%	24	0	-100%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		48.668	17.921	-63%	48.215	17.876	-63%

Οι παραπάνω διαπιστώσεις για τα έτη 2005-2006, στον τομέα του καπνού, φαίνεται ότι ισχύουν σε γενικές γραμμές και για την καλλιεργητική περίοδο του 2007, για την οποία δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμα τα ανά νομό αντίστοιχα αναλυτικά στοιχεία.

Οι καπνοπαραγωγικές περιοχές της χώρας αναμένεται να αντιμετωπίσουν εντονότερο πρόβλημα μετά το 2010, που θα διακοπούν οι άμεσες ενισχύσεις προς τους παραγωγούς.

Οι σημαντικότεροι από άποψη αριθμού καπνοκαλλιεργητών και καλλιεργούμενων εκτάσεων νομοί είναι οι νομοί Ροδόπης, Πιερίας, Σερρών, Αιτωλοακαρνανίας, Ξάνθης, Φθιώτιδας, Πέλλας, Λάρισας, Θεσσαλονίκης και Κοζάνης.

Καπνοπαραγωγές περιοχές όπως η Αιτωλοακαρνανία, η Φθιώτιδα, το Κιλκίς, η Θεσσαλονίκη (περιοχή Λαγκαδά) και η Καρδίτσα φαίνεται να έχουν εγκαταλείψει τελείως την καλλιέργεια καπνού και οι παραγωγοί θα πρέπει να αναζητήσουν άλλες παραγωγικές δραστηριότητες, ώστε – εκτός από την ενιαία ενίσχυση - να έχουν και εισόδημα από την αγορά.

Αλλά και στις περιοχές όπου καλλιεργούνται τα ανατολικού τύπου καπνά όπως Πιερία, Ξάνθη και Ροδόπη, η παραγωγή μειώθηκε κατά 47% στην ποικιλία «Μπασμάς» και κατά 52% στα «Κατερίνης».

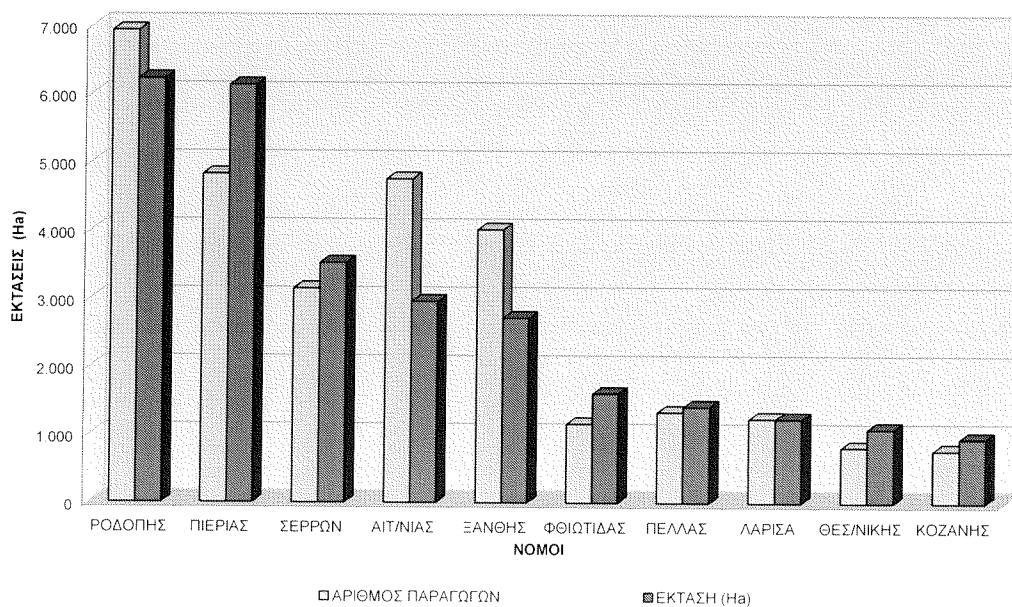
Από όλες τις εγχώριες ποικιλίες, εμπορικό και μάλιστα εξαγωγικό μέλλον φαίνεται ότι θα έχουν μόνον οι εκλεκτές ποικιλίες ανατολικού τύπου που παράγονται στη Μακεδονία και ιδίως στην Ανατολική Μακεδονία και στη Θράκη. Τα υπόλοιπα,

συμπεριλαμβανομένων και των εγχώριων Βιρτζίνια, είναι χαμηλής εμπορικής αξίας.

ΣΕΙΡΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ		ΕΚΤΑΣΗ (Ha)		ΜΕΣΟΙ ΟΡΟΙ ΕΤΩΝ 2005-2006	
						ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΕΚΤΑΣΗ (Ha)
		2005	2006	2005	2006	2005-2006	2005-2006
1	ΡΟΔΟΠΗΣ	7.515	6.358	6.568,9	5.885,2	6.937	6.227,1
2	ΠΙΕΡΙΑΣ	6.211	3.442	7.675,2	4.593,6	4.827	6.134,4
3	ΣΕΡΡΩΝ	4.050	2.249	4.884,3	2.173,6	3.150	3.529,0
4	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	9.480	35	5.905,4	20,3	4.758	2.962,8
5	ΞΑΝΘΗΣ	4.482	3.546	2.985,4	2.451,0	4.014	2.718,2
6	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2.271	55	3.134,2	91,3	1.163	1.612,7
7	ΠΕΛΛΑΣ	2.663	9	2.823,8	9,6	1.336	1.416,7
8	ΛΑΡΙΣΑ	2.054	427	2.029,8	445,1	1.241	1.237,5
9	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	1.492	146	2.004,0	183,5	819	1.093,7
10	ΚΟΖΑΝΗΣ	1.253	304	1.533,1	370,6	779	951,9
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	43.476	16.571	39.544,2	16.223,7	29.021	27.883,9

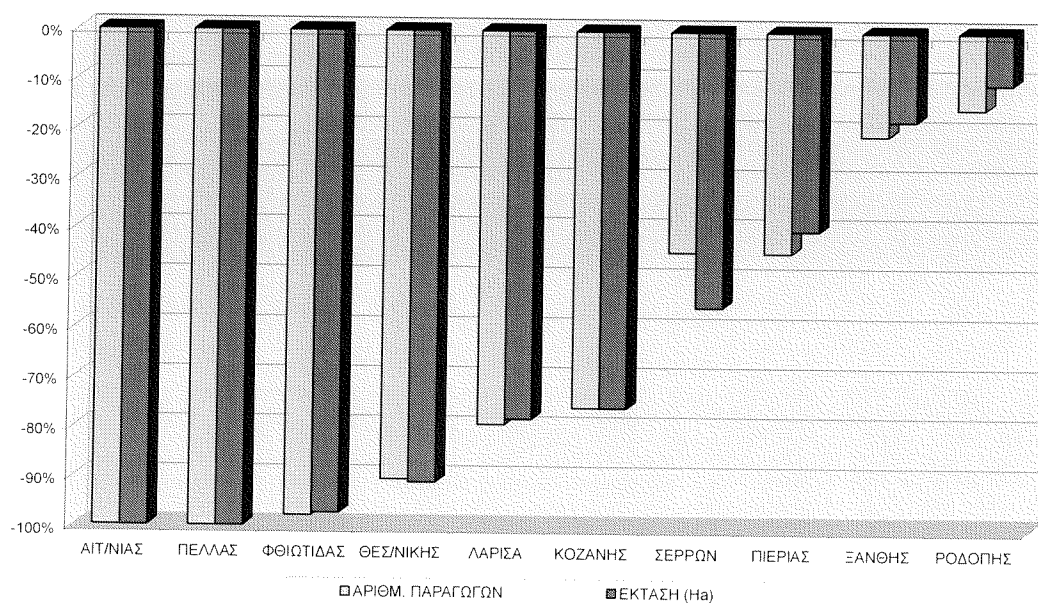
ΣΕΙΡΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΝΟΜΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

ΜΕΙΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΤΙΑ 2005-2006

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ		ΕΚΤΑΣΗ (Ha)		ΜΕΙΩΣΗ		ΜΕΙΩΣΗ %	
		2005	2006	2005	2006	ΑΡΙΘΜ. ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΕΚΤΑΣΗ (Ha)	ΑΡΙΘΜ. ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΕΚΤΑΣΗ (Ha)
		2005-2006	2005-2006	2005-2006	2005-2006	2005-2006	2005-2006	2005-2006	2005-2006
1	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	9.480	35	5.905	20	-9.445	-5.885	-100%	-100%
2	ΠΕΛΛΑΣ	2.663	9	2.824	10	-2.654	-2.814	-100%	-100%
3	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2.271	55	3.134	91	-2.216	-3.043	-98%	-97%
4	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	1.492	146	2.004	183	-1.346	-1.821	-90%	-91%
5	ΛΑΡΙΣΑ	2.054	427	2.030	445	-1.627	-1.585	-79%	-78%
6	ΚΟΖΑΝΗΣ	1.253	304	1.533	371	-949	-1.163	-76%	-76%
7	ΣΕΡΡΩΝ	4.050	2.249	4.884	2.174	-1.801	-2.711	-44%	-55%
8	ΠΙΕΡΙΑΣ	6.211	3.442	7.675	4.594	-2.769	-3.082	-45%	-40%
9	ΞΑΝΘΗΣ	4.482	3.546	2.985	2.451	-936	-534	-21%	-18%
10	ΡΟΔΟΠΗΣ	7.515	6.358	6.569	5.885	-1.157	-684	-15%	-10%
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	43.476	16.571	39.544,2	16.223,7	-24.900	-23.320,4	-57%	-59%

ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΑΝΑ ΝΟΜΟ (ΔΙΕΤΙΑ 2006 - 2005)

Η εθνική στρατηγική για τον καπνό εστιάζεται στην αντιμετώπιση των προβλημάτων σε δύο κυρίως ομάδες περιοχών:

- Σε αυτές όπου η καλλιέργεια του καπνού εγκαταλείπεται
- Σε περιοχές όπου θα συνεχιστεί η καλλιέργεια καπνού σε ποικιλίες που μπορούν να σταθούν εμπορικά

Στην πρώτη κατηγορία των περιοχών, θα υπάρχει σημαντικά αυξημένο ύψος πόρων που θα διατεθούν μέσω του Άξονα 3 «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της

Αγροτικής Οικονομίας» και Άξονα 4 «Εφαρμογή της Προσέγγισης Leader», με στόχο την επιτάχυνση του ρυθμού της διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας, τη βελτίωση των υποδομών και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των περιοχών αυτών αλλά και μέσω των μέτρων του Άξονα 1 «Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας του Τομέα της Γεωργίας και της Δασοκομίας», για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών τους και τη στροφή σε πιο ανταγωνιστικές καλλιέργειες.

Για τον τομέα του καπνού σε επίπεδο ετήσιας έκθεσης, υπάρχει υποχρέωση να παρουσιάζονται οι δείκτες εκροών και νομικών δεσμεύσεων - πληρωμών που υλοποιούνται στις ανωτέρω περιοχές. Η παρακολούθηση σε ετήσια βάση και απολογιστικά, θα επιτρέψει τον πλήρη έλεγχο της διάθεσης των πόρων που μεταφέρθηκαν από τον πρώτο πυλώνα και ανέρχονται συνολικά σε 568,3 εκατ. Ευρώ.

Στην δεύτερη κατηγορία περιοχών θα δοθεί βαρύτητα στον εκσυγχρονισμό και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με αξιοποίηση των Μέτρων του Άξονα 1.

Στα πλαίσια του Άξονα 1, το Μέτρο που αφορά στην Αναδιάρθρωση των Καλλιεργειών είναι το Μέτρο 121Α, που έχει στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των «Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων» (Σχέδια Βελτίωσης).

Με δεδομένο ότι υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της χώρας μας έτσι ώστε να βελτιώσουν τις παραγωγικές και περιβαλλοντικές τους επιδόσεις σε ένα έντονα ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον, το μέτρο αυτό αποτελεί βασικό μέσο για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στοχεύοντας στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος, στην

τόνωση της γεωργικής απασχόλησης και στην μείωση της μακροχρόνιας τάσης απο-επένδυσης που χαρακτηρίζει τον αγροτικό τομέα.

Θα προωθηθούν δράσεις εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων που αφορούν στη φυτική και ζωική παραγωγή με ιδιαίτερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό γεωργικών εκμεταλλεύσεων ζωικής παραγωγής, ενώ **στον τομέα της φυτικής παραγωγής προτεραιότητα έχουν επενδυτικά σχέδια αναδιάρθρωσης της παραγωγής στους τομείς του καπνού και βάμβακος.**

Κριτήρια και διοικητικοί κανόνες που διασφαλίζουν την συμπληρωματικότητα και την αποφυγή επικαλύψεων μεταξύ πρώτου και δευτέρου πυλώνα.

Από το ταμείο καπνού με νομική βάση τον Καν. 2182/2002 χρηματοδοτείται (Μέτρο 3) η αναδιάρθρωση της παραγωγής και η στροφή σε νέες καλλιέργειες. Οι νομικές δεσμεύσεις του Μέτρου 3 «Διαφοροποίηση Γεωργικών Δραστηριοτήτων» ανέρχονται σε 6.794.715,46€ και σε αυτό είναι ενταγμένοι 269 καπνοκαλλιεργητές που στρέφονται στην κτηνοτροφία.

Οι επιλέξιμες δράσεις του μέτρου αφορούν την προμήθεια υποδομών και εξοπλισμού για κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις και η προμήθεια ζωικού κεφαλαίου (πρόβατα).

Οι δικαιούχοι του εν λόγω μέτρου εξαιρούνται μέχρι του τέλους του 2010 από το μέτρο 121 (Σχέδια βελτίωσης) του ΠΑΑ.

Από το ταμείο καπνού και συγκεκριμένα μέσω του Άξονα 2 «Δράσεις γενικού ενδιαφέροντος» με νομική βάση τον Καν.

2182/2002 χρηματοδοτούνται μελέτες, έρευνες αγοράς και γενικότερα «οριζόντιες σοφτ ενέργειες» που αφορούν τον τομέα του καπνού. Οι νομικές δεσμεύσεις του άξονα ανέρχονται σε 9.949.799,25 και αφορά 33 δικαιούχους στους οποίους ανήκουν ενδεικτικά το ΕΘΙΑΓΕ, Δημοτικές επιχειρήσεις, Αναπτυξιακές Εταιρείες.

Μελέτες, έρευνες αγοράς και γενικότερα «οριζόντιες σοφτ ενέργειες» που αφορούν τον τομέα του καπνού δεν θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την τεχνική βοήθεια του προγράμματος.

Εξαίρεση από τις ομοειδείς δράσεις των ΚΟΑ απαιτείται για τα επενδυτικά σχέδια που υπερβαίνουν τις 500.000€ και αφορούν τους τύπους των δράσεων των Αξόνων 1 και 2.

Η χρήση του οικονομικού αυτού ανώτατου ορίου κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη στοχοθέτηση των προβλεπόμενων δράσεων και να επιτευχθούν μεγέθη κλίμακας από την ΚΟΑ ενώ παράλληλα να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των μικρότερων επενδυτικών σχεδίων αποφεύγοντας έτσι οποιοδήποτε κίνδυνο επικάλυψης και επιτυγχάνοντας βελτιστοποίηση της κοινοτικής συγχρηματοδότησης και των αποτελεσμάτων.

Παράλληλα με στόχο την πλήρη εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας και της βέλτιστης αξιοποίησης της κοινοτικής χρηματοδότησης καθώς και η αποφυγή οποιασδήποτε επικάλυψης, έχει συσταθεί ειδική υπηρεσία, θα θεσπιστούν διοικητικοί κανόνες και έχουν προβλεφθεί όπου ενδείκνυται διασταυρωτικοί έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και τον Οργανισμού Πληρωμών.

Τέλος κατ' εξαίρεση στο σχετικό μέτρο του ΠΑΑ μπορούν να ενταχθούν επενδυτικά σχέδια νέων γεωργών λόγω του ότι δεν μπορούν να αποτελέσουν μέλη γιατί δεν έχει τεθεί σε πλήρη λειτουργία η γεωργική τους εκμετάλλευση.

- Σε όλα τα Μέτρα και τις Δράσεις του ΠΑΑ που μπορούν να εφαρμοστούν σε καπνοπαραγωγικές περιοχές, θα δίνεται προτεραιότητα σε αυτές προκειμένου να διατεθούν εκεί οι πόροι που μεταφέρθηκαν από τον πρώτο πυλώνα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της αναμόρφωσης της ΚΑΠ.

Αναδιάρθρωση Καλλιεργειών – Ενεργειακά Φυτά

Τα ενεργειακά φυτά και γενικά τα μη εδώδιμα (non food) προσφέρουν μία διέξοδο στην κατεύθυνση της διατήρησης της γεωργικής δραστηριότητας σε πολλές περιοχές.

Τα ενεργειακά φυτά, τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή περιεκτικότητα λιγνίνης και κυτταρίνης και αντίστοιχη υψηλή παραγωγή βιομάζας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον περιορισμό των εκπομπών του φαινομένου του θερμοκηπίου. Ετήσια ενεργειακά φυτά είναι ο αραβόσιτος, ο ηλίανθος, το σόργο, η ελαιοκράμβη και το βαμβάκι (βαμβακόσπορος), ενώ πολυετή είναι ο ευκάλυπτος, η ιτιά, η ψευδακακία και η λεύκα.

Δεδομένου ότι οι αποδόσεις των ενεργειακών φυτειών στις Μεσογειακές χώρες είναι χαμηλότερες σε σύγκριση με την Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη, μια ρεαλιστική απόδοση για τη χώρα μας είναι 12 τόνοι ανά εκτάριο το έτος. Η δυνατότητα καλλιέργειας των ενεργειακών φυτειών εξαρτάται κυρίως από την τιμή των συμβατικών καυσίμων.

Η σταδιακή εισαγωγή των ενεργειακών καλλιεργειών για παραγωγή βιοκαυσίμων είναι απαραίτητη προκειμένου να αποκτηθεί η απαιτούμενη εμπειρία στην καλλιεργητική τεχνική καθώς επίσης και να αντικατασταθούν ή να χρησιμοποιηθούν συμπληρωματικά οι υφιστάμενες καλλιέργειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης μετά κυρίως την αναμόρφωση της ΚΑΠ.

Στον τομέα αξιοποίησης των βιοκαυσίμων, έχει ψηφισθεί ο Ν. 3423/2005 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2003/30/ΕΚ στην ελληνική νομοθεσία. Η οδηγία 2003/30/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα βιοκαύσιμα συστήνει στα κράτη-μέλη την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με βιοκαύσιμα σε ποσοστό που κλιμακώνεται μέχρι το 2010 στο 5,75%. Προτείνεται δηλαδή να αξιοποιηθεί η εμπειρία της πιλοτικής εφαρμογής (συμπληρώνει δεκαετία σε Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία κ.α.) και να περάσουμε σε μείζονα (για τα δεδομένα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) συμβολή στο ενεργειακό ισοζύγιο μέχρι το 2010.

Στην Ελλάδα λόγω του μικρού μεγέθους των εκμεταλλεύσεων δεν εφαρμόστηκε η υποχρεωτική αγρανάπαυση μετά την αναθεώρηση της ΚΑΠ το 1992. Έτσι δεν δόθηκε η ευκαιρία την δεκαετία του '90 για την πιλοτική ανάπτυξη αλυσίδων βιοκαυσίμων. Αντίθετα, στη σημερινή συγκυρία, η συνέργια της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής με τη μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής δίνουν και στη χώρα μας περιθώρια παραγωγής βιομάζας για ενέργεια.

Για μια ακόμη φορά το νέο άλμα στην παραγωγή βιοκαυσίμων συμπίπτει με αναθεώρηση της ΚΑΠ, όπου οι ενισχύσεις θα αποσυνδεθούν εκτός από την ποσότητα και από συγκεκριμένη καλλιέργεια (στρεμματική ενίσχυση) ενώ προβλέπεται μικρή πρόσθετη επιδότηση (4,5 €/στρέμμα) στις καλλιέργειες για

ενεργειακούς σκοπούς για τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Είναι γνωστό ότι οι πρώτες μονάδες παραγωγής βιοκαυσίμων στην Ελλάδα παράγουν βιοντήζελ (σε Κιλκίς, Βόλο, Πάτρα, Λαμία) ενώ η βιομηχανία ζάχαρης ενόψει της αλλαγής στο καθεστώς της ΚΟΑ ζάχαρης κινείται προς την κατεύθυνση συμπαραγωγής ζάχαρης και καυσίμου αιθανόλης. Ήδη μέχρι το τέλος του έτους υπολογίζεται, ότι θα έχουν καλλιεργηθεί περίπου 15.000 Ηα με ενεργειακά φυτά για παραγωγή βιοντήζελ. Σε ότι αφορά τη χώρα μας η ανταγωνιστικότητα ενεργειακών καλλιεργειών όπως ο ηλίανθος για παραγωγή βιοντήζελ, και το καλαμπόκι ή το γλυκό σόργο για παραγωγή βιοαιθανόλης φαίνεται ότι επιτυγχάνεται αν και πρέπει να σημειωθεί ότι εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος από ειδικές συνθήκες (εδαφοκλιματικά δεδομένα, δομές γεωργικών εκμεταλλεύσεων κλπ.).

Πρέπει να σημειωθεί ότι η δημιουργία γεωργικού εισοδήματος και η κατανομή του στους παραγωγούς δεν είναι ίδιες για κάθε βιοκαύσιμο. Αν δούμε ότι για κάθε τόνο βιοντήζελ πρέπει να καλλιεργηθούν 0,77 Ηα (ξηρικός ηλίανθος) ενώ για ένα τόνο αιθανόλη μόλις 2,4 με καλαμπόκι ή εναλλακτικά 3,9 σιτάρι, εύκολα συμπεραίνουμε ότι η παραγωγή π.χ. 40.000 τόννων βιοντήζελ αφορά πολύ περισσότερους παραγωγούς (30.000 χιλιάδες Ηα αντί για 100-150 χιλιάδες για αιθανόλη).

Το γεγονός επίσης ότι το βιοντήζελ μπορεί να παραχθεί από βιομάζα που καλλιεργείται σε ξηρικά χωράφια σε αντίθεση με την αιθανόλη που παράγεται από ποτιστικά φυτά μπορεί να είναι παράγοντες που θα επηρεάζουν την απόφαση του κρατικού ρυθμιστή σε ότι αφορά τις άδειες που θα εκχωρηθούν στη

βιομηχανία για την παραγωγή βιοκαυσίμων και την κατανομή τους μεταξύ βιοντήζελ και αιθανόλης.

Η αιθανόλη είναι πιθανότερο να αρχίζει να παράγεται από ζαχαρότευτλα λόγω της εμπειρίας σε αυτή την καλλιέργεια και της διαθεσιμότητας του μηχανικού εξοπλισμού από τους παραγωγούς όσο και της ύπαρξης της βιομηχανίας ζάχαρης και της συμβολαιακής διαχείρισης της παραγωγής. Στην περίπτωση του γλυκού σόργου θα χρειαστεί στήριξη των παραγωγών για την αγορά εισαγόμενου εξειδικευμένου εξοπλισμού (συγκομιστικών μηχανών κλπ.) αλλά και πιλοτική ανάπτυξη σχεδίων για να αποκτηθεί εμπειρία η οποία θα διαχυθεί στους ενδιαφερόμενους.

Αναλυτική εκτίμηση του κόστους νέων καλλιεργειών, όπως το γλυκό σόργο είναι χρήσιμη τόσο στην πολιτεία για τη ρύθμιση του ύψους των φοροαπαλλαγών όσο και στη βιομηχανία για να υπολογίσει την τιμή που θα πρέπει να δώσει για να προμηθευτεί τις απαιτούμενες ποσότητες. Στην προσπάθεια προσέγγισης του κόστους παραγωγής πρέπει να επιλεγεί κατάλληλη μεθοδολογία ώστε να ληφθούν υπόψη:

- ο μεγάλος αριθμός και η διασπορά των παραγωγών της βιομάζας πρώτης ύλης (απαιτεί τη χρήση λεπτομερών γεωργοοικονομικών στοιχείων) και η γεωγραφική τους τοποθέτηση,
- το γεγονός ότι οι ενεργειακές καλλιέργειες πρέπει να ανταγωνιστούν διατροφικές καλλιέργειες και
- ότι η ανταγωνιστικότητα των ενεργειακών καλλιεργειών είναι στενά συνδεδεμένη με το εκάστοτε πλαίσιο Αγροτικής Πολιτικής.